

Ročník III, Sezona 2003/2004, číslo 1

Redakčníček

Milí přátelé,

doba letního vlání a cest je neodvratně za námi. Usedli jsme, kdo z nás má to štěstí, opět do školních lavic (případně si stoupli v proměněné roli před ně) a ti, kdož překročili hranici vzdělávacích povinností, sní o dalších předalekých dnech vnější svobody často neúprosně zapraženi do hmotného pinožení. Přemítáme o prožitém, třídíme dojmy a přemýšlíme, co nám přineslo největší radost či naopak zklamání, co opatrně odložíme do pomyslné příhrádky podnětné či neopakovatelné a co naopak vyřídíme jako nepotřebné a určené k zapomnění. I pro nás v Broumově nastává vhodná chvíle pro rekapitulaci letních prožitků, pečlivé zvážení vkladů a výnosů všeho nepretřžitého letního hemžení. Z takových úvah plodně vyrůstá nabídka nových příležitostí k setkání v krajině Broumovského království či jinde v nejbližší době a také již i výhled do příští jarní a letní sezóny. Zveme Vás proto k takovému podzimnímu přemítání na stránkách Heřmánku a potažmo ve vašich hlavičkách. To vše předznamenáno (nebo snad poznamenáno?) drobnými změnami v naší zdejší vnější realitě i v našich myslích, což oboje - okořeněno právě prázdninovými prožitky - způsobuje uvolnění dobrých a plodných sil. A zatím, co barevné listí splývavým letem naposledy hladí vzduch provoněný kapičkami podzimního deštíku, my tu spolu s místními přáteli - přivandrovalci (po broumovsku „náplavami“) - hledíme ve větším časovém úseku za i před sebe a intenzivně přemýšlíme jak dál v tomto koutě. Protože vždycky je podnětné vyslechnout názory i lidí „zvenčí“, přinášíme v tomto Heřmánku i jednu stať věnující se právě tomuto tématu. Usedám tedy k psacímu přístroji s přáním alespoň touto cestou na dálku se s Vámi spojit. Pěkné čtení v Heřmánku Vám přeje

Mojmír Poláček

Jaké byly prázdniny 2003

Krátké byly – jako obvykle – a krásné. A to nejen skvělým počasím. Dokonce i přes to, že z celkových devíti týdnů oficiálního školního volna jsme celých sedm téměř ani nevytáhli paty z Broumovského výběžku. Spolu s Maruškou Tumovou, a za vydatné pomoci mnohých z Vás, jsme se poprvé jako farští domácí naplno věnovali hostitelské roli. Byla to pro nás docela nová zkušenost, protože po poněkud rozpačitém pokusu Broumovského Bystřeni v létě 2002 jsme letos trochu pozměnili „strategii“. Hlavní proměna spočívala nejen v uschopnění dalších, provozně významných prostor fary, ale i třeba v tom, že se podařilo odměnit pracanty na faře když ne nějakým penízem, tak alespoň odpuštěním pobytových nákladů. Ale vezměme to trochu po pořádku.

Malá letní slavnost

Tato drobná událost sice datem svého konání 26. června nepřipadá ještě prázdninám, ale byla společenskou událostí předjímající pobyty v nadcházejícím letním čase. Během jarních měsíců se podařilo – také díky úsilí mnohých z Vás – zrekonstruovat dvě nové místnosti v přízemí fary, které prozatím sloužily jen provizorně (jídelna) a nebo je nebylo díky silné devastaci využívat vůbec. Vzniklo tak zázemí pro dobrou a hygienicky optimální přípravu poživatin a jejich následnou hromadnou „likvidaci“ zpravidla hladovými krky. Na slavnostním otevření se sešlo asi 25 převážně místních přátel a příznivců. Na úvod zněly historické tanečky v podání Broumovského flétnového kvarteta, po té babička Poláčková přestříhla slavnostně pásku v domovních dveřích. A hnedle na to jsme společně poprvé vpustili elektrický proud do zrekonstruovaného rozvodu, takže celý dům zářil a lákal příchozí k zevrubné prohlídce. Dáša Zbořilová zkušeně a hbitě připravila do novoty zářící přízemní chodby výstavu o krátké historii našeho stavebního snažení, takže bylo co číst a studo-

HEŘMÁNKOVÁNÍ

časopis

vat. V hudebním salonu pak zazněla zhudebněná lidová poezie v podání Broumovské hudební společnosti, k slavnostní tabuli interpretoval případnou „table music“ pan Šikut na cembalo. Po delší době to bylo opět milé a neformální setkání, snad všichni hosté odcházeli spokojeni. A především prázdninová obyvatelé mohli už přijet do hotového.

Heřmánkovaní

Právě tak se jmenoval první dětský umělecký tábor v historii Heřmánkovičské fary, který vyplnil se svými dvaceti dětmi první dva týdny prázdnin jako první z akcí letošního Broumovského Bystření. Společně s Dášou Zbořilovou a za vydatné pomoci Ivany Bambasové a Ondřeje „Kukina“ Mikuška jsme poprvé v novodobých dějinách Collegia opět zkusili oživit tradici někdejších letních „táborů“. Už samo použití slova TÁBOR pro nás bylo docela zvláštní, protože se nám jaksi mechanicky vloudilo do našeho současného slovníku, aniž jsme vlastně pořádně věděli, proč nese naše tvořivé setkání s dětmi od 6 do 14 let tenhle sice tradiční, ale nyní trochu nepřipadný název. Ten se v hlavách nás starších více přimyká k hromadné letní organizované stanové romantice na malebné loučce pod skalou nedaleko potoka kdesi v lůně české divočiny. A dlužno říci, že sám průběh Heřmánkovaní nás přesvědčil o skutečné nepřipadnosti těchto myšlenkových klíšé. Nejenže k pobytu v lůně panenské přírody mělo naše konání hodně daleko, mnohem více se však změnilo postoje části dětí k tomu, co v programu evokovalo něco podobného jako přírodní romantiku. Dokonce se zdálo, že části osazenstva se forma společného pobývání v čistším a snad i pěkném či podmanivém přírodním prostředí i organizované snažení zdála být vnucena rodiči, kteří skutečně nevěděli, jak dětem vyplnit prázdninový čas jinak. Přesto, že například sekyrky a možnost destruktivní činnosti s tímto nářadím byly pro většinu přítomných hochů skutečně silným lákadlem, absence počítačů a jejich herních elektronických dobrodružství byly v řadě případů vnímány jako velké mínus pobytu. Tuto vadu dovedl napravit jako improvizovaná náplast snad jen každodenní podvečerní zápas ve fotbale na místním hřišti. Některé dívky zase každou mezírku ve společném dění trávily u svých mobilních telefonů – částečně při referencích domů o nemožnosti či přímo vadách toho či onoho programového bloku, ve vypjatých situacích pak odesílající úpěnlivé žádosti o neprodlené ukončení „tvořivého“ pobytu.

Nutno dodat, že tato zkušenost byla pro všechny iniciátory zcela nová, protože dřívější pobyty pod stany v collegiální prehistorii i později s hudbou jsme vždy pořádali pro děti a mladé lidi, se kterými jsme se předtím intenzivně setkávali po celý rok. Pokus otevřít naši nabídku aktivního trávení letního času s uměním a řemesly i dětem – resp. rodinám, které jsme předtím neznali, tedy přinesla řadu cenných zkušeností a zároveň i otazníků do budoucna. Ten největší se vznášá především nad tím, zda pro děti přicházející bez předchozího osobního seznámení s programovou nabídkou a způsobem jejího vedení je naše obsahové pojetí natolik výlučné, že jim znemožňuje odnést si ze setkání s novým prostředím, lidmi, materiálem, činnostmi nebo rytmem dne i skutečný prožitek přesahující každodenní zkušenost. Na druhé straně však nakonec domů odjížděla jiná skupina dětí s nelíčeným nadšením z prožitého nebo také s nově objevenou láskou k objektu opačného pohlaví.

K tomu se přidružuje i druhá otázka týkající se délky. Zdá se, že čtrnáctidenní pobyt je na vytvoření potřebného přívětivého sociálního klimatu mezi dětmi skutečně příliš krátkou epizodou. Podobně je tomu také s možností využití všech podnětů prostředí, které se jen nesnadno vměstnávají do omezeného časového rámce. Zdá se, že programová nabídka zůstává často, při snaze o pestrost, intenzitu a četnost nejružnějších prožitků, v dvoutýdenním bloku jen jakýmsi rychlým tčkáním bez možnosti hlubšího ponoru a především bez důležité možnosti dostatečného doznění.

Tak nyní při pohledu vpřed zvazujeme vlastní síly a možnosti pro příští prázdniny. Patrně zkusíme dětem od 12 do 15 let nabídnout alespoň dvoutýdenní pobyt se zřetelně definovanou hlavní náplní (hudba a výroba nástrojů), kde jasně předem stanovené téma a program předejde zbytečným zklamáním.

Pro mladší děti od 8 do 12 let bude naopak volnější a více hrací forma vyhovovat, na druhé straně je věkové rozdělení omezením pro kýžený sociální kontakt obou věkových kategorií. Pokud by Vás tedy napadlo v tomto směru něco zajímavého a nebo již nyní víte o mladých lidech, kteří by se rádi zapojili jak v roli účastníka, tak případně i vedoucího, ozvěte se nám, prosím.

Fáráme na faru I

Po týdenním odpočinku, kdy fara po náporu dětských hlasů hostila jen rodinu našeho milého příznivce a spoluautora návrhu farních architektonických změn pana Faltu,

HEŘMÁNOK

časopis

ovládla dům jazyková všehochuť. 20. července přijeli totiž naši milí přátelé a pomocníci z ciziny, kteří na faře díky iniciativě INEXu - Sdružení to dobrovolných aktivit a jeho šéfu Petru Kulíškovi již třetí sezónu přispěli z různých světových stran pomoci s obnovou našeho domu. Nejdlejší cestu do Heřmánovic měla Belinda, která je domovem v Austrálii. Hned za ní se délkou letu řadí Katrine z Kanadského Montrealu. A pak už Evropané: Francouzi Arianne a Thomas, Brit Jeremy, Svetozár ze Srbska, Naomi z Nizozemí, Karolína z Polska a pak dvě vedoucí – Dáša ze Slovenska a Radana z Prahy. K těmto hostům se přidružili členové farního bratrstva v proměnlivém počtu i různé délce pobytu: sestry Bočkovy, Honza Holubář, Lenka Hružová, Dan a Zuzka Kubíčková, Šárka Vlachová, Ondra Mikušek, Andulka Škvařilová z Brna, Pavlína Cikrytová z Police, Alžběta Šubrtová z Prahy, a Jirka Zeman z Českého Krumlova. Průběžně se také u společného stolu a při práci vystřídalí krátkodobí hosté – především pan ředitel Němeček a pan Jezbera – naši věrní a na rozdíl od nás i kvalifikovaní pomocníci z řad „dospělé“ populace.

A co se podařilo opravit? Nadmíru velká porce čekala hlavně na muže. Během nedlouhého pobytu zvládli vykopat po kolena hluboký příkop kolem dvou stěn fary, uložit do něj drenáž, trubky pro odvod dešťové vody, zaústit rýny, založit izolační pás kolem základového zdiva a pak to vše zasypat šterkem. Poslední skrývkou bylo dokonáno konečné očištění střechy všech sklepů – tedy práce, která provázela dobrovolníky už i dvě sezony před tím. S prací v kamenolomu si po tomto všem ovšem nezapomněla poslední skutečná lahůdka letošního pracovního léta – rozebírání lícni kamenné zdi starých sklepů. Při prvním pohledu se zdálo, že musí každou chvíli dojít k samovolnému zřícení, ale nakonec lehce vyjmout šla asi třetina nejvíce narušeného zdiva, zbytek bylo zapotřebí při několikadenní vytrvalé dřině kladivý a majzlíky doslova vydolovat z dvě století staré malty. Tomu ovšem předcházela ještě další výživná porce – odstranění pařezů po stromech, které rostly léta u paty zdi. Ty svými kořeny způsobily její hlavní narušení a zbytek potom snadno dokonaly, za léta zanedbané údržby, voda a mráz. Dva dny nezdolného pachtění mezinárodního pánského týmu mezi kameny a kořeny bylo nakonec korunováno a uzavřeno lžící bagru pana souseda Škody, který po půlhodině rýpavého úsilí konečně obnažené, ale přesto se stále důkladně držící kořeny, definitivně zprovodil ze světa. Koncem druhého týdne pobytu už nastoupili naši dvorní zedníci Jura a

Tolja Petrovi a za cvakotu uzávěrek fotoaparátů našich zahraničních i domácích dobrovolníků začali stavět předtím pracně rozebranou zeď z nahromaděného kamení znovu od základu. Kdo jste neviděli výsledek – stojí to za to – a je to velká krása!! Děk tedy všem, velký kus díla se opět podařil. Bez této vydatné pomoci by se nepodařilo sklepy připravit ke konečnému a definitivnímu zaizolování před průsakem dešťové vody.

Ovšem i početné dívčí osazenstvo nelenilo – všechna kamenná ostění a částečně i dlažba v domě září čistotou a novotou – opět kdo neuvidí, ten neuvěří. Odstranit z pískovcových ploch zbytky někdy tři až čtyř vrstev starých nátěrů byla skutečně pipláčka pro pilné a trpělivé dívčí ruce. V parném počasí letošního léta se však v kamenném chládku jednalo o příjemnou práci v porovnání s proudy potu, kterými mladí muži hojně zavlažovali kameny a vyprahlou zem vně fary.

Samozřejmě, že pobyt nebyl jen prací od rána do večera. Kromě obligátních výletů do krajiny i vzdálenějších kulturních dominant jsme hojně využívali příjemného ochlazení v Amazonském jezeru a lesích Jestřebích hor. Díky Petru Bergmanovi a akcím Broumovského kulturního léta naše stodola hostila po tři večery zajímavé hudebníky s hudbou různých žánrů. Zvláště podnětné se zdálo být vystoupení manželů Ireny a Vojty Havlových, které bychom rádi pozvali i na příští rok k nějaké širší spolupráci.

Farání bylo tedy letos milým a přínosným setkáním pro domácí a zdá se, že i pro přespólní.

Zapadlými cestami minulosti

Druhý týden worcampu zpestřili svou drobnou, ale neuvěřitelně důslednou a precizní prací dokumentátoři malých památek v krajině. Především Radka Lomičková a Honza Rückl posunuli naši rozpracovanou křížkovou agendu do nové kvalitativní roviny. Protože jejich čas byl omezený, zaměřili se na odstranění nedostatků z minulých sběrů, zorientovali se v často ne příliš utříděných kvantech dat a materiálů a podařilo se jim podrobit některé nejbližší katastrofy reviznímu pátrání. Smyslem bylo upřesnit některá data a místa a doplnit je o informace, které první parta v létě 1999 a následující v roce 2000 nemohla pro nedostatek kvalifikace i času zvládnout. Šlo především o identifikaci světců a některých ikonografických detailů objevujících se na jednotlivých objektech, přepis německých nápisů a doplnění popisu jednotlivých drobných památek o některé, dříve opomíjené, drobnos-

ti. Z uvedeného výčtu to vypadá na obyčejnou rekreaci, ve skutečnosti však týden vyčleněný na tuto práci uplynul jako voda. Aby snažení letošního roku dospělo do nějakého hmatatelného výsledku, rozhodli se naši mladí badatelé zavítat na Broumovsko ještě znovu na konci prázdnin a v rámci II. fárání započatou práci alespoň dokončit tam, kde to bylo možné. V říjnu tedy vzniknou jednotlivé knihy dokumentující sběr z katastrů Heřmánkovice, Rožmitál, Hynčice a Velká ves. Ty potom Radka Lomičková představí spolu s povídáním o charakteru a metodice práce na památkové konferenci, která se koná koncem listopadu v Hradci Králové.

Kancionál – Tancionál

Léto bez podnětného setkání s Michalem Pospíšilem a jeho nezavějící láskou v podobě barokní české hudby si po dlouhých letech spolupráce už snad ani nedovedeme představit. Také letos přispěchal s projektem dílny umožňující propojení kancionálové hudby z dobovým tancem. Mnoho písní ve starých zpěvnících hudebně přejímalo formy tanců a dešifrace těchto doteků a vlivů byla právě cílem této letní dílny. Farní stodola se na čas změnila v improvizovaný taneční sál. Vlhká hlinitá podlaha a kamenné zdi nakonec přinášely příjemný chlad a ochranu před palčivým vedrem, takže se zdálo, že pro pohybové aktivity to bylo téměř ideální prostředí. Za taneční a lektorské spoluúčasti Františka Dolejšího se podařilo za týden nastudovat působivé představení, které nakonec shlédlo potěšené auditorium v krásném prostředí renesančního kostelíku ve Zdoňově. Pro účastníky byl pobyt v Heřmánkovici zdá se podnětný z mnoha hledisek. Dokonce se začíná ukazovat, že odlehlost lokality umožňující plné soustředění, kouzlo pomalu se rehabilitujícího historického domu i podmanivého přírodního prostředí ve spojení s kvalitním programem funguje docela spolehlivě jako ceněná deviza při rozhodování hostů o způsobu využití vlastního volného prázdninového času. Z tohoto poznání se také odvíjí naše přemýšlení o příští letní sezoně, která by zřejmě měla nabídnout kromě výrazných osobností ještě širší spektrum doprovodných a společenských aktivit.

Konvívium musicum

Následující týden po uzavření kancionálového zpívání hostila fara další skupinu zanícených muzikantů. V hudebním salonu fary ožily partitury z jiného soudku: ke slovu po několikaleté odmlce přišly opět vokální čtyřhlasy Orlanda di Lassa a jeho současníků, které doplnila komorní instrumentální hudba mistrů vrcholného baroka. Opět se uká-

zalo, že tento repertoár skutečně vyžaduje vyspělé instrumentalisty a prostor, který letní dílna nabízí je skutečným minimem, nemají-li některé noty skončit pod pultem. Pro opakování bude dobré rozeslat materiály k nastudování již dopředu tak, aby při společné práci zbyl dostatečný prostor pro práci na detailech a celkovém výrazu. Zároveň se opět otevřela otázka možnosti touto formou se studenty hudebních škol nastudovat partitury zachované v heřmánkovickém farním notovém archivu. V závěru bylo šest dnů pilného studia a zkoušení zúročeno - k potěšení účastníků i publika - na závěrečném vystoupení v zaplněném zdoňovském kostelíku.

Fáráme na faru II

I poslední týden prázdnin si náš milý heřmánkovický útulek neoddech. Skupina dobrovolných pracovníků byla malá, ale vytrvalá. Protože se rychle přiblížila chvíle nástupu objednaných izolatérů věnovali Terka Matlová, Martin Zeman, Hana a Ondřej Rambouskovi a Tomáš Richter několik dnů důkladné přípravě podkladu pod novou střechu. Nejvíce vzdoroval letitý asfalt na ploše původních starých sklepů, takže prvotní představa o jeho zdolání byla po jednodenním marném boji nakonec nahrazena pouze lokálním odstraněním největších nerovností. Přestože se zdálo, že nás čeká jen kosmetická úprava, dodělavky nás pilně zaměstnávaly skoro celý týden. Dívky mezi tím krásně vyčistily a vyhrabaly háječek vedle stodoly a společně se podařilo zdolat ještě jeden z javorů v těsné blízkosti sklepních zdí. Ostré sluníčko posledních dnů prázdnin už ale neklamně signalizovalo příchod jiného času a v mnohých vyvolalo nostalgickou náladu pomalu končícího léta a odeznlých prázdnin. Ale teprve s odchodem posledních prázdninových hostů jsme mohli skutečně přehlédnout celý dvouměsíční úsek a uvědomit si vklad přítomnosti tolika dobrých lidí pro oživení tohoto odlehleho kouta země i nás samých.

Prázdniny 2003 v datech a číslech

Celkový počet hostů na faře 110

Průměrná délka pobytu
8 dnů

Příjmy z pobytu a grantů
54 000 Kč

Náklady pobytu a programu
73 000 Kč

Hodnota dobrovolné práce
48 000 Kč

Investice do stavební obnovy
v roce 2003
218 000 Kč

Pozdní léto v Heřmánkovicích

Zásluhou letošního suchého a teplého počasí bylo i září skutečně ještě letním měsícem. To dovolilo pokračovat v rozdělaných pracích a teprve začátkem října definitivně uzavřít letošní bohatou stavební sezónu.

O volných víkendech vyrostl za vydatné pomoci Káji Mikulenky a Marušky Tumové v kuchyni plánovaný kachlový sporák – resp. jeho větší polovina. Na plotně se dá už úspěšně vařit a stavba byla pro letošek uzavřena první řadou kachlí budoucí kobky. To jednak z časového důvodu, ale především chybí trouby na pečení, které je zapotřebí nechat teprve vyrobit. Nicméně kuchyně tak získala jak vizuálně tak prakticky. Přibýlo nové vnější okno do kuchyně, dokončen byl jeho nátěr a dveře také už nejsou černé jako v létě, instalovány byly provizorní kamna do jídelny, dokončen rozvod elektřiny do budoucího záchoda a současného dřevníku v přízemí. Průchozí chodbička do bývalé stáje, které dívky v létě věnovaly při škrabání a otloukání hodně pozornosti, se díky novým omítkám a kousku dlažby stala důstojným místem pro instalaci sociálního zařízení na jaře.

Skutečným završením celého snažení o uchránění objektu před srážkovou vodou se stala nová střecha ze svařované folie nad všemi sklepy za domem. Tím byly pro letošek definitivně vyčerpány jak finanční rezervy Collegia, tak i poslední zbytky pracovní energie. Fara se nyní trochu ukládá k zimnímu spánku, ačkoliv ani s nástupem podzimu a zimy jistě úplně neosíří. Na podzimní prázdniny se ohlásili k pobytu skautiči z Brna a také Dubíci snad na faru docela nezapomenou.

Jak dál s obnovou a využitím fary

Letošní úpravy podstatně přispěly k tomu, že pobyt v prostorách fary už přece jen zvolna začíná mít standardní parametry kladené na rekreační pobyty. Posledním vážným nedostatkem je absence sociálního zařízení. Proto ani v zimě nepoleví snaha o získání dalších prostředků, které by dovolily v příštím roce završit tuto etapu základního zprovoznění.

Na příští jarní a letní čas již existuje řada námětů na nejrůznější aktivity. O pobyt se zajímají skupiny i jednotlivci se zájmem o krajinu i historii a také našich vlastních prázdninových námětů

je tolik, že nebudou ani stačit zbylé volné termíny a vlastní síly k jejich uskutečnění. Začíná se tak pozvolna naplňovat vstupní idea komunitního domu využívaného mimo hlavní sezónu převážně o víkendech vzdělávacími programy s místními dětmi, na jaře pro tematické programy pro školy a v létě pro nejrůznější semináře, dílny a poznávací programy pro návštěvníky ze vzdálenějších končin.

Kapacita objektu je nyní 20 – 25 osob a ani do budoucna se nepočítá s pravidelným pobytem většího počtu osob najednou. Vzrůst by měla kapacita dosud provizorně řešených ložnic citlivou vestavbou dalších tří pokojíků do půdního prostoru a s ní i celkové pohodlí pro spánek nabízející větší soukromí hostů. Na dořešení čeká také zastřešená i nezastřešená část dvorku. V úvahách se zaobíráme myšlenkou změnit komunikační schéma přízemí domu. Nynější vchod by měl sloužit pouze jako letní vstup do zahrady a přístupu jako letní vstup do zahrady a přístupu jako obslužnou prostorou by se nově stal zadní vchod od kostela. Sem patrně přijdou v příštím roce zabudovat dvoukřídlé barokní dveře, navazovat bude předsíní k přezouvání a odkládání kabátů. Nakonec snad také přijde řada na bývalé stáje. V přední, která nyní slouží jako nářadovna, se počítá s umístěním správcovského zázemí a dnešní dřevník – bývalá zadní stáj – se promění po instalaci okna na dílnu pro čistší rukodělné práce.

Zásadnějších úprav by se měla dočkat stodola, která bude sloužit jako proměnlivé zázemí pro pohybové, řemeslné i umělecké aktivity. Také do háječku, ve kterém dřive stála dřevěná stodola, je v rozvojových plánech situován částečně chráněný přístřešek pro letní práce i odpočinek. Ale to je zatím spíše hudba vzdálenější budoucnosti.

Dalekohled

Nevíme jak Vás, ale nás tady v Broumově vždycky nejlepší nápady do budoucna přepadají v těsném závěsu za uzavřenými aktivitami. Připisujeme to zpravidla elánu a nadšení, který je jakýmsi průvodním úkazem společných pobytů hostů a domácích na Broumovsku. A tak ne-leníme a ve zbytku času, který nás dělí od nastávající doby dlouhých a studených nocí kujeme s Dášou Zbořilovou, Zuzkou Poláčkovou a dalšími kolegy plány na příští léto. Pro toho, kdo má trochu zkušenosti s organizováním veřejného dění, není jistě novinkou, že v září se již definitivně rozhoduje o termínech a hlavní náplni prázdnin v následujícím roce. Zpočátku je člověk trochu zaskočen tím, že s ročním předstihem musí téměř se stoprocentní

HEŘMÁNOK

časopis

závazností nalinkovat tu nejvolnější a nejsvobodnější část svého času. A na dtoje zapotřebí odhánět po dobu dlouhého roku všechny – často aktuálně zajímavější a lákavější – další nabídky, které přivane běžný život. Po čase ale zjistí, že jen díky tomuto trochu nepohodlnému plánování je možné bez stresu a s omezenými časovými i hmotnými možnostmi dobrovolné práce zvládnout přípravu navenek složitějších aktivit. Nejinak je tomu s výhledem na prázdniny 2004. Nyní přinášíme stručný nástin toho, co ve formě námětů a nápadů vězí v našich hlavách a co naplňuje zatím volný rámeček každoročního Broumovského Bystřeni. Tím se jednak snažíme i Vás vybídnout k společnému přemýšlení o vlastním vkladu a nejen o pouhé konzumentské návštěvě některého z chystaných podniků, ale také usnadnit Vám časovou orientaci pro chystání vašich vlastních letních projektů. Ovšem největší přínos takto dopředu avizovaného dění spatřujeme v možnosti Vaší praktické a aktivní spoluúčasti při vymýšlení a dotváření programu, praktické pomoci s hledáním nových nápadů a oslovení vhodných osobností pro vedoucí i účastnické role. V tomto smyslu si dovoluujeme apelovat na Vaše nemalé tvořivé síly a vyzvat Vás k zahlobání se do nabídky zajímavých podnětů ve vašem okolí, které by bylo možné na léto přivést i na Broumovsko a které by jste pokládali za zajímavé i pro ostatní. Že nevíte, co by to mělo být? Přinášíme jako vodítko stručnou kostru (v naší terminologii první nástřel) hlavního dění o prázdninách 2004 zde v Broumovském království a nakonec přehled toho, jaké oblasti vidíme zatím jako volné a neobsazené.

Letní tvořeníčko

1.– 17. červenec 2004

Pobyt dětí Dětského uměleckého bratrstva a jeho hostů - dětí do + - 10 let v Heřmánkovicích ze všech částí naší země by měl být zaměřen na umělecká řemesla, hudbu, hry a bystrý pobyt v přírodě. Po loňských zkušenostech bychom – samozřejmě kromě domácích - rádi přivítali všechny děti, které mají k zpívání, vyrábění, zkoumání, hraní a podobným činnostem trochu blíže, než k mobilním telefonům, počítačovým hrám nebo televizi. Zatím toto dětské setkání vede Dáša Zbořilová, která k sobě hledá další pomocníky do role rádců, chystačů a provozovatelů her a rukodělnému tvoření. Tedy pravá role pro schopné studenty, kteří ušetří peníze na jiná vlastní dobrodružství a, v případě, že Collegium získá nějakou grantovou podporu, může přivést i nějakou drobnou korunu na přilepšení.

Fouklecí radovánky

18. – 31. červenec 2004

Čtrnáct dnů naplněných hudbou, výrobou hudebních nástrojů a jejich rozezvučením, toulkami hvezdy Javořích hor – NYNÍ POPRVE BEZ HRANIC!!!!, výpravami a dobrodružstvími ve skalních městech a završených veřejným koncertem pro všechna Fouklata z Brna a jejich hosty a kamarády – náctileté základní školou povinné. Vedou Zuzka Poláčková, Kukoš Mikušek, Petra Walsberegrová a Mojmír Poláček.

Broumovské Léta hrátky

1. – 8. (12.) srpna 2003

První pokus o nový typ kulturního a společenského festivalu naplněného:

- dopoledne pestrým programem nabízejícím setkáním se zajímavými místními lidmi - řemeslníky
- nebo umělecké dílny protagonistů večerních kulturních pořadů
- nebo společné toulky pěšky či na kole po zajímavých místech a trasách nové knihy Broumovsko - interpretace kulturního a historického dědictví se zasvěceným výkladem místních průvodců
- a nebo společnou práci třeba při kosení a hrabání luk či práci na statku
- navečer koncertem či divadelním představením hostů
- vernisáží výstavy
- nebo jen tak společným zpíváním – třeba kánonů nebo lidových písniček
- večer a v noci pak projekcí zajímavých snímků převážně z filmového festivalu Jeden svět

Termín konání má v závorce záměrně možnost krátkého rozšíření, protože máme předběžně pro náš festival slíbenou účast manželů Havlových, se kterými bychom závěrem rádi trochu formou interpretačního semináře intenzivněji pracovali na poli improvizovaného provozování hudby a poezie se závěrečným koncertem. Ten by měl být 12. srpna definitivní tečkou slavnostního dění.

Organizačním a částečně i provozním a ubytovacím středobodem festivalu Broumovské Léta hrátky měla být fara v Heřmánkovicích, ale jednotlivá vystoupení bychom rádi situovali i do nejrozmanitějších dalších míst, která budou pro všechny dobře dopravně dostupná buď na kole, pěšky, nebo veřejnou

dopravou. Festiválek by se měl zároveň stát odměnou všem, kteří v předchozích letech věnovali čas a svůj um i vytrvalost práci rozkvětu Broumovska – především pro místní pomocníky, členy Heřmánkovického farního bratrstva, členy Dětského uměleckého bratrstva a Broumovské hudební společnosti, také však pro zahraniční účastníky INEXu (ty se budeme snažit znovu osobními pozvánkami přivést na Broumovsko) a další širokou obec milců Broumovského království, kteří se spolu s námi těšili z programů Týdne pro broumovské kostely a nyní opakovaně litují, že není na Broumovsku jiná příležitost, pro kterou by se jim vyplatilo náš krásný kout opět navštívit. Trochu ve skrytu si od Léta hrátek také slibujeme, že se podaří opět navodit bývalou vlnu pozitivního smýšlení o Broumovsku trochu pošramocenou předchozími nepříjemnými peripetemi kolem kostelů. Ty zůstávají nadále obyčejným smrtelníkům nepřístupné a tak je právě tato příležitost výzvou i otázkou pro všechny, zda dokážeme Broumovsko, i s kostely prozatím jen jako krásnou kulisu, vnímat jako podnětné a přitažlivé místo. A snad nejen na krátkou chvíli prázdnin!

Blízkohled

Tolik tedy úvahy do vzdálenější budoucnosti. Nyní je ovšem čas zabývat se ještě přece jen bližší realitou. Proto přijměte přátelské pozvání na všechny aktivity, které tu konáme v Broumově a okolí nejen pro sebe, ale také pro Vás. Stále častěji si uvědomujeme, že lidé se obecně málo setkávají, protože převážně jedinou příležitostí – a po hřichu i legitimním důvodem – bývá nějaká společná práce, která se označí jako důležitá či nutná. A tak jsme si řekli, že vždycky budeme „jako“ něco dělat, a že to přece jen bude dobrá záminka pro setkání.

Kromě těchto neuměle vytvořených záminek buďte prosím pamětlivi toho, že dům v Klášterní zahradě je stále a kdykoliv otevřen Vám všem i Vaším přátelům pro individuální i mírně skupinové návštěvy. Fara v Heřmánovicích je pak zároveň připravena pro příjezd větších vícečetných spolehlivých tlup z Vašeho užšího či širšího okolí. S Dášou Zbořilovou pomalu připravujeme drobný propagační a nabídkový tisk, který již nyní můžete všemi formami objednávat a rozšiřovat ve svém okolí. To proto, že každý pobyt mimo sezónu je vítanou příležitostí k topení i větrání, které domu svědčí – samozřejmě krom dalšího programu či náplně pobytu.

Zasad' svůj strom

Sobota 1. listopadu 2003

Naši přátelé Hadašovi na samotě Končiny (zvaní v místním názvosloví Indiáni) nás zvou na sobotu 1. listopadu na sázení stromků. Mají totiž přes bývalé družstevní lány vytýčenou zaniklou cestu do Pěkova a rádi by její hranice jasně vyznačili novou alejí. 1. listopad je tou nejvhodnější dobou na sázení habříků, javůrků a snad i dalších domácích dřevin, proto kdo má volno a teplé oblečení, ten ať nelení a dorazí ku pomoci. Svoji účast můžete avizovat na našem telefonu 491 521 238, abychom vzali dost nářadí a taky mohli smluvit vhodné místo a čas setkání. Pro neznalé terénu je totiž samota dobře ukryta lesní clonou, takže bez průvodce a nebo tečky v mapě není úplně snadno k nalezení. Event. nocleh a tradičně chutná krmě je k dispozici v Klášterní zahradě.

Adventní slavnost

Sobota 29. listopadu 2003

Letos bychom rádi zahájili dobu Adventu přece jen trochu jinak, než tomu bylo v předchozích letech. Upustili jsme od masového Adventního jarmarku a tradiční přípravu věnců, zdobení perníčků, zpívání a další příjemnosti chceme letos udělat jej ve velmi komorní – téměř rodinné sestavě. Tím spíše bychom byli vděční za přítomnost Vás hostů, protože bude zajisté čas a prostor na společný hovor a klid k setkání. V neděli pak můžete být přítomni zahájení nové tradice vítání Adventu v Broumově, který chystá paní starostka Růčková. Za ranního kuropění můžeme společnými hlasy rozeznít slavné Rorate Coeli – písničky to adventní zpívající se v jitřním šeru, kdo by vydržel do večera pomůže zapálit první svíci na našem velkém věnci v altánu parku přilehlého Klášterní zahradě.

Podrobnosti můžete opět získat na již uvedeném telefonním čísle.

Vánoční

Nevalná hromádka Heřmánkovického farního bratrstva

27. – 29(?). 12. 2003

V předem dohodnuté době se chceme všichni sejít v Heřmánovicích na faře na další Nevalné hromádě. Smyslem je využít příležitosti delšího svátečního volna pro ty, kteří to nemají do Broumova zrovna blízko (např. Kačenka Zilynská z Paříže). Náplní jsou zimní radovánky – bude-li nám počasí přát, společenské a další hrátky včetně hudebních (instrumenty s sebou), konzumace vánočních pochutin (vzorky domácích laskomin či jiných požívatin platí jako nepovinná vstupenka),

HEŘMÁNEK

časopis

degustace kvalitních moků Dobré čajovny. Tentokrát však (pozor!) žádná práce – krom nošení dřeva a umývání nádobí. Pracovní oděv a obuv zanechejte doma, tradiční kola berte jen při zaručené absenci sněhové pokrývky. Naopak při její zaručené přítomnosti v množství větším než malém přibalte běžky!

Termín ukončení Nevalné hromádky je dohodnut s ohledem na brněnské členy, které se nám nepodařilo přemluvit k přerušení mnohaleté tradice vítání nového roku na Králickém Sněžníku a kteří přislíbili svoji účast jen za předpokladu, že budou moci tento den přesunout své tělesné schrány do tohoto pohoří. Bohužel kapacita naší Chaty u Strašidel neumožňuje přesunout tam celou velectěnou HFB společnost. Proto kdo z vás se bude chtít hromadit dále až do Nového roku, jste více než vítáni. Novoroční přípitek u Heřmánkovické studánky zkusíme udělat letos skutečně nepovinný, zato na Novoroční výstup na Ruprechtický – či jiný – Špičák se chystáme už nyní.

Pokud se tedy rozhodnete k příjezdu, dejte jakoukoliv formou vědět alespoň dva dny dopředu (pokud to nebude zřejmé již dříve), abychom mohli obstarat potřebné poživatiny a zároveň věděli, kolik pokojů máme vytápet.

Minikonference „Jak dál na Broumovsku?“

24. – 25. ledna 2004

Místo v jednání

Z podnětu našich přátel Moniky a Martina Prokopových z Tábora jsme se rozhodli uskutečnit v lednu setkání s cílem pokusit se vytvořit tzv. „Strategický plán působení Collegia na Broumovsku“. K tomuto kroku nás přivedly v létě hovory s Martinem a následně s Čumákem Musilem. Ti - trochu z povzdálí, totiž pozorně sledovali, s jakou urputností, velkým fyzickým, hmotným i intelektuálním vkladem se všichni (včetně vaší nemalé pomoci) snažíme realizovat projekty na faře a na Broumovsku vůbec, a na druhé straně se tak trochu trápíme v relativním nedostatku čerstvých sil, financí a vnější podpory. Na jedné straně hodně nápadů, chuti a k tomu velmi inspirativní prostředí starého domu a krásné krajiny, na druhé nedostatek sil pro získávání prostředků a šikovných pomocníků pro jejich uskutečňování.

Pod vznešeně znějícím názvem „strategický plán“ si představujeme vědomé a důsledné shromáždění všech faktů a myšlenek hovořících pro i proti záměrům a plánované práci na Broumovsku a v závěru jejich co možná neobjektivnější vyhodnocení. Martin Prokop nabídl svoji zkušenost s vedením celého procesu a s tvorbou takového výstupního materiálu za pomoci nejrůznějších komunikačních technik, které s úspěchem vyzkoušeli v Ekologickém právním servisu. Výsledkem by měla být doporučení stanovující, které směry v činnosti a případně v jakých formách jsou perspektivní a kam tedy napřít stávající síly a event. hledat nové. Naopak by se ve výsledku mělo objevit, na kterých místech plýtváme silami, které aktivity bude záhodno opustit nebo dále rozvíjet jiným směrem.

Proto, aby se něco takového povedlo, potřebujeme hodně přemýšlivých hlav a také čas jednoho volného víkendu. Pro celou věc není vždy ani tak důležitá detailní znalost místní broumovské situace, jako možnost a schopnost podívat se na stejnou věc z různých stran. To dokážeme, pokud spektrum lidí, kteří na toto setkání Jak dál na Broumovsku bude co neširší. Byla by škoda, kdybychom to byli jenom třeba my s Dášou Zbořilovou jako stávající pilíře. Poměrně velmi cenná je zkušenost právě Vás všech, kteří nahlížíte naše zdejší pinožení z venku, méně či více vám záleží na celém díle, různá je Vaše motivace i míra možnosti proniknout do smyslu našeho zdejšího snažení. Například již letní pokus zavést pro letní účastníky při loučení s Heřmánkovickými dotazníky zjišťující míru spokojenosti ukázala, že naše hodnotové představy jsou často úplně opačné, než vjemy našich hostů.

Proto si dovoluujeme poprosit Vás všechny, komu Broumovsko trochu přirostlo k srdci a nebo Vás, kteří jen málo víte o snažení, ale jsou vám podobné aktivity sympatické a máte chuť podílet se aktivně na budování něčeho úplně nového a nevyzkoušeného, udělejte si jeden lednový víkend čas a svou účastí a společným podílem na přemýšlení podpořte naše hledání budoucího.

Pro setkání hledáme vhodné, klidné a dobře dopravně dostupné místo někde uprostřed mezi Prahou, Brnem, Českým Krumlovem a Broumovem. Navržený termín je vybrán ohledem na poměrný povánoční zimní klid a měnili bychom jen v případě, že by akutně nevyhovoval některým z účastníků, které považujeme za pilíře celého jednání.

Vaši případnou chuť zúčastnit se prosím avizujte co nejdříve mailem, telefonem nebo lístkem na známou adresu, abychom mohli dohodnout místo s optimální kapacitou.

Heřmánek

Informační občasník pro členy Heřmánkovického farního bratrstva a blízké přátele Collegia pro arte antiqua

Vydává Collegium pro arte antiqua, Klášterní zahrada 1, 550 01 Broumov, tel.491 521 238, mailto: polacek@collegium.cz
Redakce Mojmír Poláček

Toto číslo vyšlo 22. října 2003 v nákladu 100 výt.